

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 70
Національного аерокосмічного
університету
«Харківський авіаційний інститут»
д. держ. упр., професору
Олексію КРЮКОВУ

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у
сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензована дисертаційна робота здобувачки Сеїдової-Богословської Е.Г. за темою «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» свідчить про актуальність вибраної теми, обґрунтованість своїх наукових суджень та висновків, а також наукову новизну та цінне практичне значення отриманих результатів.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Формування інституційного середовища на рівні органів місцевого самоврядування, виражене у розвитку та впровадженні цифрових технологій, сприяє більш активній підтримці суспільних, культурних та ділових ініціатив громадян, залученню мешканців до реалізації програм з облаштування територій та створення умов комфортного середовища. Саме тому від якості розвитку інформаційної інфраструктури повною мірою залежить ефективність управлінських рішень, що приймаються.

Вищенаведене обумовлює актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, спрямованого на розвиток публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень їх обґрунтованості та достовірності.

Метою дисертаційної роботи є наукове обґрунтування теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Поставлена мета передбачила необхідність формулювання та вирішення таких завдань:

- з'ясувати сутність механізмів публічного управління у сфері екологічної безпеки;
- проаналізувати закордонний досвід публічного управління у сфері екологічної безпеки;
- охарактеризувати специфіку державної політики у сфері екологічної безпеки в Україні;
- виокремити виклики та суперечності публічного управління у сфері екологічної безпеки в Україні;
- обґрунтувати стратегічні орієнтири розвитку публічного управління у сфері екологічної безпеки в Україні;
- запропонувати напрями розвитку механізмів публічного управління у сфері екологічної безпеки в Україні;
- визначити очікувану результативність трансформації публічного управління у сфері екологічної безпеки в Україні.

Об'єктом дослідження є публічне управління у сфері інформатизації функціонування територіальних громад.

Предмет дослідження – публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Для реалізації поставленої мети було використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: гіпотетико-дедуктивний – для уточнення сутності предмета дослідження; узагальнюючий і порівняльний – для оцінки діючих механізмів публічного управління у сфері

цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні та в закордонній практиці; суб'єктно-об'єктний – для розробки механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації; метод рефлексивного управління – для виокремлення стратегічних орієнтирів підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації; структурно-функціональний підхід – для побудови комплексної моделі електронного управління територіальною громадою; метод системного аналізу – для побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації; наукове моделювання – для розробки моделі інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування.

Інформаційно-аналітичною основою дисертаційної роботи є законодавчі та підзаконні акти України, які регулюють питання, пов'язані з цифровізацією діяльності органів місцевого самоврядування, наукові здобутки вітчизняних і закордонних дослідників, статистичні дані органів державної влади та місцевого самоврядування, власні авторські напрацювання.

Наукова новизна отриманих результатів дисертаційної роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні та наданні практичних пропозицій з удосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Найбільш значущими результатами дослідження, що становлять наукову новизну, розкривають роботу та виносяться на захист, є наступні.

Автором уперше побудовано модель інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування, котра базується на безпечній інфраструктурі обміну даних, розрахована на велику кількість користувачів та уможливорює передачу й оновлення інформації в режимі реального часу, що забезпечує прозорість й економію часу в процесі прийняття рішень із зменшенням ризиків порушення безпеки

даних та мінімальними технічними змінами в існуючих інформаційно-комунікаційних системах.

Автором удосконалено методичний підхід до формування цифрової інфраструктури органів місцевого самоврядування, котрий базується на побудові архітектури цифрових стандартів та виробленні єдиних параметрів цифрових сервісів і платформ для органів місцевого самоврядування, що уможливорює розробку програми цифрового розвитку органів місцевого самоврядування з метою якісного підвищення рівня функціонування адміністративних сервісів та оптимізації активності управлінського апарату. Також автором удосконалено механізм оцінки розвитку процесів управління в органах місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації, котрий має плануватися одночасно з розробкою регіональних проєктів цифровізації, виходячи з початкових темпів реалізації заходів з цифрової трансформації, та передбачає підвищення рівня розвитку та доступності цифрових сервісів та технологій для населення, а також розвиток краудсорсингу та залучення населення до процесу створення цінностей. Крім того, автором удосконалено комплексну модель електронного управління територіальною громадою, котра забезпечує структурне упорядкування управлінських аспектів в органах місцевого самоврядування в межах автоматизації процесів та уможливорює підтримку результативності процесів управління в органах місцевого самоврядування з допомогою моніторингу умов, створених на території.

У дисертації дістав подальшого розвитку практичний підхід до побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації, котрий передбачає активізацію участі держави, громадських організацій та представників бізнесу в процесах модернізації єдиної територіальної системи надання цифрових державних послуг в режимі онлайн, забезпечення інформаційної безпеки й оцифрування підприємств, організацій та установ через застосування сучасної цифрової інфраструктури. Також дістали подальшого розвитку стратегічні орієнтири підвищення

результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації, котрі базуються на створенні набору базових і додаткових послуг, які надають органи місцевого самоврядування у вигляді комплексу: управління, «розумне» житлово-комунальне господарство, інновації для довкілля, «розумний» транспорт», наявність розвиненої інфраструктури мереж зв'язку й інтелектуальних систем громадської безпеки, що в сукупності забезпечує створення ефективних адаптованих під потреби конкретного регіону цифрових технологій. Крім того, дістав подальшого розвитку змістовно-категорійний апарат науки «Публічне управління та адміністрування» через уточнення сутнісної характеристики таких понять: *«публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування»* в якості цілеспрямованого процесу впровадження цифрових технологій для переведення послуг органів місцевого самоврядування в електронний формат, котрий базується на використанні онлайн-платформ для оформлення та надання документів з метою спрощення процедур документообігу та налагодження ефективної взаємодії з громадянами; *«інфраструктура цифровізації органів місцевого самоврядування»*, котра передбачає наявність наступних складових: користувачі, портали, механізми автоматизованої координації задля управління безпечним обміном даних в межах надання органами місцевого самоврядування базових державних послуг за допомогою активів інтероперабельності та базових реєстрів з метою забезпечення європейської функціональної цифрової сумісності.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні та розробці пропозицій, орієнтованих на вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті положення, які є результатом особистої роботи здобувача, що полягає у дослідженні комплексу питань, пов'язаних з вдосконаленням процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Розробки, представлені в дисертаційному дослідженні, знайшли практичне застосування в діяльності Департаменту інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міської ради в контексті підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації (довідка про впровадження № 660/0/1108-25 від 22.12.2025 р.), а також Адміністрації Слобідського району Харківської міської ради щодо застосування механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації (довідка про впровадження № 03.2.1-25/799/0/167-26 від 13.05.2026 р.).

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях дисертанта. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 19 наукових працях, із них 6 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у зарубіжному виданні, що входить до наукометричної бази Scopus, за темою дослідження; 12 – тези доповідей на конференціях.

Загальні висновки дисертаційної роботи в повній мірі відповідають її змісту, вміло та конкретно представляючи основні результати дослідження. Варто відзначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій надані наукові результати мають теоретичну та практичну значимість.

Безсумнівним доробком здобувачки Сеїдової-Богословської Е.Г. є досить вдале поєднання в ході дослідження своїх наукових міркувань з практикою управлінської діяльності у період цифрових трансформацій в Україні. Як позитивний фактор слід відзначити очевидний творчий пошук молодого науковця, що проявився у викладенні самостійних суджень та свого критичного ставлення щодо окремих процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування. Підсумовуючи, треба зазначити, що незважаючи на значну кількість поставлених завдань, дисертантка вирішила їх доволі успішно.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, слід вказати на певні зауваження:

1. Здобувачка у достатній мірі описує електронний уряд як інтегровану інформаційну систему, яка взаємодіє з громадянами у рамках виконання ними тих чи інших цивільно-правових процедур, однак не розкриває завдання цієї системи (стор. 71–72 дисертаційної роботи).

2. Потребують додаткової деталізації стратегічні орієнтири регіонального інноваційного розвитку в умовах цифровізації.

3. Авторка роботи наголошує на тому, що ключовим показником рівня цифровізації органів місцевого самоврядування в Україні є Індекс цифрової трансформації регіонів України, проте не конкретизує складові цього показника.

4. У роботі недостатньо повно розглянуто сучасні виклики та суперечності для публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Деякі зауваження та певні сумніви, що з'явилися щодо окремих дискусійних положень, не заважають надати загальну позитивну оцінку рецензованому дисертаційному дослідженню здобувачки Сеїдової-Богословської Е.Г.

Загальна оцінка дисертаційної роботи.

Дисертація Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни є завершеним науковим дослідженням, що вирішує науково-прикладне завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Представлена дисертаційна робота на тему «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку

присудження наукового ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року №44, а її авторка, Сеїдова-Богословська Е.Г., заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Офіційний рецензент:
доктор наук з державного
управління, професор,
Заслужений працівник освіти
України, проректор з наукової
роботи Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний
інститут»

Світлана ДОМБРОВСЬКА

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:

Підписав: І. А. Сеїдова

Сеїдова Е. Г.